

ÚJVIDÉKI HIRLAP

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden SZERDÁN és SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Hirdetések díjszabály szerint.

Az esküdszéki intézmény.

(S. F.) Az új bünvádi perrendtartás legkiemelkedőbb reformja: Az esküdszéki intézménynek átültetése hazai jogrendszerünk talajába. Az intézményt a forradalmi szellem importálta Angliából a continensre, hol rövid idő alatt megtette diadalmas hódító körutját és Európa csaknem minden művelt államába befészkelte magát. — Hazánkban nehéz küzdelmek előzték meg annak behozatalát. A negyvenes évek törvényhozói részéről lelkes felkarolásban részesült, azonban a 43-as javaslatok nem születtek szerencsés csillagzat alatt, nem emelkedtek törvényerőre. A forradalom lezajlása után, esküdszék ellenes áramlat kapott lábra, mely egész a 70-es évekig uralgó maradt. Ekkor Csemegi, a magyar büntetőjog atyja, megbízást kapott a bünvádi eljárás megalkotására és ő dacára, hogy elvileg híve volt az intézménynek nyelvi és nemzetiségi szempontokból mellőzte azt javaslatában. Ugyancsak mellőzte azt a Fabinyi féle javaslat, azonban midőn Szilágyi foglalta el az igazságügyi tárczát és kijelentette, hogy az esküdszéki intézmény nélkül nem tartja be tetőzöttnek bünvádi eljárásunkat, meg volt jelölve, hogy mely irányban szorul a javaslat átdolgozásra. Az így átdolgozott javaslat szívélyes fogadtatásban részesült főleg politikai körökben. Szakkörökben aggályok is merültek fel a javaslat ellen úgy hazánkban, mint a külföldön. Így pld. midőn e sorok írója, Bindinggel a lipcsei egyetem világhírű kriminalistájával közölte, hogy nálunk is meghonosítják ezen intézményt, a nagynevű tudós így kiáltott fel: Gott sei Dank, dass diese Krankheit nach Osten zieht. Jogosult-e a német tanárok ellenében, és jogosultak-e azok a vádak, melyek az esküdszék ellen felmerültek?

Tagadhatatlan s ezt még az esküdszék leglelkesebb hívei is elismerik, hogy részben jogosultak. Raoul de la Grasserie nemrég megjelent művében különös súlyt tulajdonít az esküdszéknek, mint a büntetőjog fejlesztő elemének, azonban ennek dacára elismeri: „hogy az esküdszék sokszor áttöri a törvényt és bizonyos souverénitást arrogál magának és attól félve, hogy a bíróság túlszigorúan büntet, inkább nem állapít meg büntetendő cselekményt. A jogászok pedig megbotránkoznak a törvény formai megsértése miatt“. Csak hogy azt vitatják az intézmény barátai, hogy az elenyészően csekély

hátrányokkal szemben az előnyök a mérleget az esküdszék javára billentik. Nevezetesen, különösen jogpolitikai szempontokkal érveltek az intézmény mellett. Így azt hirdetik, hogy a polgári elem részvétele felfrissítő hatást gyakorol és már csak azért sem szabad egy kasztra bizni a bíraskodást, mert az egyoldalúvá válik. Az egyéni szabadság is nagyobb garaveziákkal van körülbástyázva az esküdszéki eljárásban, hol két colegium külön mérlegelése alapján lehet csak a bűnösséget megállapítani. A szakbíró befolyásolja a nagy hátralék, minek következtében gyorsabban intézi az ügyeket, hogy hátralék ne legyen és így a törvényszék jó hírneve ne szenvedjen. A visszautasítás joga folytán a bíróság ugyszólván a felek által kijelölt 12 tagból áll. Nagy előnye az esküdszéknek, hogy a kérdésfeltevés nyilvános és hogy csak az esküdszéki bíraskodásnál van csak de facto nyilvánosság, mert az eljárás ezen neme nagy vonzerőt gyakorol a közönségre. Végül az volna az esküdszék előnye, hogy csak mellette fejlődhetik ki hatályos védelem, különben pedig elcsenevészedik.

Ezzel szemben az esküdszék ellenzői arra figyelmeztetnek, hogy a jogász szemé átlát a legszövevényesebb életviszonyokon és hogy tisztult jogérzettel bír, mint a laikus, ki csak ténykérdések elbírálására lehet képes és hivatott. Minthogy pedig a ténykérdés a jogkérdéstől szét nem választható a laikusoknak kell döntenet oly jogkérdések felett, melyek gyakran a leggyakorlottabb jogász tudását is próbára teszik, és melyeknek eldöntésére laikusok absolute képtelenek.

Ezek a főbbek azon érvek közül, melyek az esküdszék mellett és ellene szólanak: Minthogy pedig az esküdszékért vívott harc lezajlott, addig is míg az eljárás reformja újból napirendre nem kerül, még az esküdszék ellenzőinek is azon kell lenni, hogy az esküdszék működése minél áldásosabb legyen, nehogy éppen a legsúlyosabb eseteken, melyekben döntő szerepe van imár az esküdszéknek, a büntető jog szolgáltatás csődje következzen be. Az esküdszéki eljárás ama szabályozata, mely bünvádi eljárásunkban foglaltatik, amugy sem, nyújt teljes mggnyugvást. Eljárásunk codificatorai ugyanis elvi ellenségei voltak ez intézménynek, az első szövegezésben mellőzték is, és midőn Szilágyi az átdolgozásra uta-

sította őket mit tehettek, mint gute Miene zum bösen Spiel machen és ambíció nélkül hozzálatni a munkához, mely abból állott, hogy a német törvény rendelkezéseit szószerint lefordították. Ennek következtében oly hibák kerültek a törvénybe, melyek károsan hathatnak a gyakorlatra, holott az 1867 szabálytól és a 30 évre terjedő gyakorlat az átdolgozásnál becses anyagul szolgálhatott volna. Azonban kodifikatoraink ipnorálták a magyar bünvádi eljárásnak traditióit és így mindaz mit a magyar ész, judicium és gyakorlat megállapított figyelmen kívül maradt. Mindezek dacára azonban országszerte meglegedést kelt az esküdszék működése, ha esküdszék hivatásuk magaslatára fognak emelkedni, ha szem előtt fogják tartani, hogy a büntetőjog a szív és ész tudománya, mint Prins mondja és ítélkezésükben a szív sugalata által vezéreltetve az ész és a logika örök törvényei elől sem zárkóznak el és nem feledik, hogy az állam és jogrend érdekei nem kevésbé szenvednek, ha a bűnös kikerüli a megérdemelt büntetést mintha ártatlant sujtának büntetéssel.

Esküdszéki tárgyalás.

(Saját tudósítónktól.)

Ujvidék, 1900 június 12.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint esküdszék-bíróság, ma tartotta a második esküdszéki tárgyalást a második ülészakban.

Egy intelligens kinézésű, rokonszenves külsejű férfi állott az esküdszék előtt. Mihajlovics János, német-palánkai erdőőr, szándékos emberölés büntetével volt vádolva.

A törvényszék következőleg alakult meg:

Elnök: Sággyi törv. bíró,

Bírák: Rehák vizsgálóbíró és Molnár

Géza törv. bíró.

Ügyész: Harsányi Elemér alügyész.

Védő: Zombory László ügyvéd.

Jegyző: Józsa törv. jegyző.

Esküdtékül a következők sorsoltattak ki:

Menráth József, butorkereskedő

Dr. Kovács Bódog ügyvéd

Szeiffert Antal, vasúti vendéglős

Jasznic János, kereskedő

Nyíri András, földműves

Wimmer Károly, kereskedő

Wiegenfeld Jakab, kereskedő

Stein József, kereskedő

Szabó János, hentes

Ernst József, kereskedő

Csabay Henrik, szabó

Michelsz Gyula, gyógyszerész.

Ugy a vádhatóság, mint a védelem teljesen kihasználta visszavetési jogát.

Az esküdték eskütétele után felolvasták a vádiratot, mely szerint Mihajlovics János, apa-

tini születésű, róm. kath. vallású, nős, gyermektelen, büntetlen előéletű erdőőr szándékos emberöléssel volt vádolva.

Elnök: Hallotta a vádat? Bűnösnek érzi magát?

V.: — Igen hallottam, nem érzem magam bűnösnek.

Elnök: Mondja el az esetet?

V.: Tomek Pál panaszt kértéses napon az erdőben láttam, de hogy meglőtték-e és ki lőtte meg, azt nem tudom, még lövést sem hallottam.

Elnök: Két tanu azt állítja, hogy látta, hogy maga lőtte meg panaszt.

V.: Nem igaz.

Elnök: Két más tanu azt állítja, hogy maga az erdőből kijöve Tomek neve után tudakozódott náluk.

V.: Ez sem igaz.

Elnök: Milyen fegyvere van?

V.: Werndl szolgálati fegyverem van.

Elnök: Mire kell?

V.: Önvédelemre.

Elnök: Lehet-e vontacsövű fegyverrel golyó helyett seréttel is löni?

V.: Nem, ez ki van zárva.

Elnök: Van-e Tomeknek oka, magára haragudni?

V.: Nem.

Elnök: Volt-e fatolvajokkal dolga?

V.: Igen, ilyenkor őket mindig feladtam.

Ezzel vádolt kihallgatása véget ért.

Ezután a tanuk kihallgatására került a sor.

Tomek Pál, panaszt hallgatták ki tanuként. A feltejt kérdésekre tanu azt vallja, hogy Ó-Palánkan született, 32 éves, evangélikus, nős, 2 gyermek atyja, napszámos.

Elnök: Mi történt magával 1898 decz. 12-én?

Tanu: A palánkai szigeten száraz fát szedtem, erre jött egy jáger, én elszaladtam, háromszor rámkiallott, én erre megálltam, abban a pillanatban lőtt. A serétek, (3 drb.), czombomba fűródtak.

Elnök: Mit csinált a szigeten?

Tanu: Hideg volt, kellett fa, hát úgy akartam szerezni.

Elnök: Milyen fegyver volt Mihajlovicsnál?

Tanu: Két csövű, hogy vádolt czélt-e rám, nem tudom.

Elnök: Felismerné-e, ki lőtt magára?

T.: Igen, ez az (vádlottra mutat).

Elnök: Kik a tanuk, kik látták, hogy vádolt lőtt magára?

T.: Ruzsicska János és Remlinger Mátyás, ezek 50 lépésre voltak tőlem.

Elnök: Meddig volt beteg?

T.: 1 hétig feküdtem, 1 hétig nem mentem ki.

Elnök: Kívánja-e a vádolt megbüntetését?

T.: (húza vona után) Igen.

Dr. Kovács esküdt: Ismerte a vádoltat előbb is?

Tanu: Igen, de az erdőben sohasem láttam.

Csabay esküdt: Tudta, hogy tilos fát hozni onnan?

Tanu: Igen.

Elnök: (vádlotthoz): Hallotta? Van valami megjegyzése tanu vallomására?

Vádolt: Egy szó sem igaz belőle.

Remlinger Mátyás tanu, (14 éven aluli) iskolásfiu azt vallja, hogy látta, hogy Mihajlovits lőtte meg panaszt.

Tanu, minthogy 14 éven aluli, a büntetőperrendtartás értelmében eskü alá nem bocsájtatható.

Gruics Alexa tanu vallja, hogy kértéses napon őt és társát Mihajlovics erdősz

az erdőből kiutasította. Ekkor puska volt nála. Tomekot is látta, mikor már meg volt löve.

Bajlov Nikola tanu Gruicsal ment az erdő szélén, ugyanígy vall, mint Gruics.

Müller József puskaműves szakértő, a szakértői eskü letétele után a fegyverről a következőleg nyilatkozott:

— A fegyver katonai karabély, melybe csak golyós töltényt lehetett beletenni.

Serétt semmi esetre sem lehetett betenni, mert nem fér be 4 szemnél több, ez is csak akkor, ha fele puskaport kiveszik.

Elnök: Mennyi lépésre lehet így löni?

Szakértő: Pár lépésre, mert a serét a csőből kijövet, rögtön szét megy.

Rehák biró: Lehet, hogy a csőbe tettek serétt?

Szakértő: Lehet, de ez nagyon veszélyes. Zombory védő: Puskához értő ember tesz ilyesmit?

Szakértő: Nem.

Harsányi alügyész Ruzsicska tanu beidézését kívánja, továbbá szükségesnek tartja, hogy a fegyvert is hozzák be. A puska-műves, szakértő véleményét pedig felülvéleményezni kéri, illetve az ujvidéki törv. puska-műves szakértő behívását kívánja. E czélból a tárgyalás holnap reggelig való elnapolását kívánja.

Zombory: Ellenzi az ügyész indítványát, mivel Ruzsicska beidézése az ügyet egy lépésre se vinné előbbre. A puska beszerzése felesleges, mert a Werndl puskák mind egyenlők, ellenzi az ujvidéki puska-műves kihallgatását, végül kéri a jelenlévő Illés erdősz kihallgatását. Törvényszék rövid tanácskozás után az ügyész előterjesztésének mellőzésével a védő indítványát fogadta el.

Ügyész a 388. §. 96. pontja értelmében semmiségi panaszszal él.

Illés Vidor tanu, Mihajlovits közvetlen főnöke, vallja, hogy Ada szigetre ő többnek is adott vadászati engedélyt és így mások is jártak fegyverrel a szigeten. Lehetetlennek tartja, hogy vontacsövű fegyverrel seréttel lehessen löni.

Végül Ruzsicska tanu vallomását, a szemle jegyzőkönyvét, az orvosi látletet olvasták fel és ezzel a bizonyítási eljárásnak vége lett.

A törvényszék az esküdtek elé, miután az ügyész a szándékos emberölés kísérletének vádját elejtette és csak súlyos testi sértés vétségére tartotta fenn, a következő kérdést terjesztette elő:

Bűnös-e vádolt abban, hogy 1898 január 21-én d. e. 10 órakor a kincstár tulajdonát képező Ada nevű erdőben panaszt löfegyverrel szándékosan, de ölési szándék nélkül olykép sérelmezte meg, hogy panaszos 8 napnál tul, de 20 napon belül gyógyuló testi sértést szenvedett?

Az esküdtek verdiktjét hosszabb tanácskozás után Dr. Kovács Bódog, az esküdtek főnöke, hirdette ki. A verdikt bűnösségre szólott. Az ügyész és védő tették még meg indítványukat, mindketten enyhítő körülményeket soroltak fel, mire a törvényszék ítéletet hozott, mely szerint vádolt a súlyos testi sértés vétségében bűnösnek mondatik ki, és ezért 20 korona többlet és 10 kor. mellékbüntetésre, és 28 frt. bűnügyi költségek viselésére ítéltetett el, a túlnyomó enyhítő körülményekre tekintettel.

Az ügyész semmiségi panaszt jelentett be.

Ujdonságok.

(Zilahi estély.) Már multkori számunkban megírtuk, hogy Zilahi Gyula, a Nemzeti színház neves művésze Ujvidékre jön, és f. hó 19-én a Dungszerzki színházban művésztélyt rendez. A műsor, az ő játéktudása, művészete, mulattató egyénisége elég biztosíték arra, hogy közönségünk ezen az estén fényesen fog mulatni. A mellett a czél, a melynek szolgálatában áll, humánus. A tiszta jövedelem egy része

az „Orsz. Eötvös Alap“-nál a tanítók házában kezelt és a művész által létesített „Zilahi alapítvány“ gyarapítására szolgál. A közönség figyelmét pedig felhívjuk, ezen sokat ígérő estélyre, és a közönség pártfogása által nem csak a magyar művészet iránti köteles adóját rója le ezáltal, hanem a tanítók házában is juttat pár fillért.

(Jótekonyságu népiünnepély.) Az ujvidéki gyermek barátok egylete vasárnap e hó 17-én tartja meg ez évi népiünnepélyét, mely tekintve a czélt a nagy és válogatott programot igen fényesen ígérzik. Az ünnepély kezdete d. u. 1/2 órakor beléptidij személyenként 1 korona. Az ünnepélyen a cs. és kir. 70. gyalogezred teljes zenekara, Wagner cigányzenekara, Lyubisics Isza tamburás zenekara. Az ujvidéki Dalárda, az ujvidéki polg. magyar Daloskör és az ujvidéki szerb. ipari dalegylet valamint sok hölgy és ur fog közreműködni. A műsorból főképen kiemelendő: A katonazenekar hangversenye, a 3 fenntnevezett dalegyletek válogatott műsora, az ujvidéki nyári orpheum (igazgató Huck Mátyás ur) a következő műsorról: A magyar liliputi táncosok, a csodagyermek, Chinai zenekar nemzeti öltözékben, az idomított krokodilus, az óriási béka, a zenélő unicum, az imporlált tót, az önműködő kettős costum, ugy mint a kuplék Lauter fragen und keine Antwort, komikus duett. A gyakorlat mit nem tesz, kuplé Da ist was loss, kuplé, kedélyes tiroliak, duett és még több kaczagató darab. Azonkívül nagy coriandoli és serpentín utközet. A magyar csárdában Wagner kitünő zenekara mellett járják majd a tüzről pattant magyar leányok és legények a csárdást nemzeti öltözékben, magától értetődik, hogy nem fog hiányozni a kitünő szegedi gulyás és jó bor sem. A szerb kolebában pedig Lyubisics Isza tambura zenéje mellett járják szerb testvéreink a kólót nemzeti öltözékben; harapni valót itt kitünő nyáron süttel szolgálnak. De a nemes sport sem marad ki, lesz ugyanis vesenymászás s versenyevés, díjlovászat, végül virágsátor, coriandoli bazar és még sok mindenféle mulattató látványosságok és mutatványok, egy szóval nem tulozunk. ha azt állítjuk, hogy ritka fényes és egyszersmind mulatságos napot élvezhet mindenki és még hozzá azon tudattal, hogy e mulatsággal egyszersmind jót is cselekedett, mert hisz e jövedelem szegény iskolás gyermekek felruházására szolgál és pedig nemzeti és vallási különbség nélkül. Azért tehát félre a politikával, félre a nemzeti gyűlölettel félre a haraggal, menjünk mulatni, menjünk jót cselekedni.

(Szerencsétlenség.) E hó 10-én a Winkle-féle sörgyárban könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt. Kláde Lajos pinczester és Rápóti Sándor munkás a gyár pinczéjében egy 10 hktes hordónak kisebb hordóba való csapolásával voltak elfoglalva. E czélból a 10 hktos hordóba levegőt szivattyúztak, hogy a légnomás folytán a sert lecsapolhassák. Néha 9 légnomásig fokozták a levegő beszivattyúzását, de ez esetben csak 7 1/2 légnomást értek el, és daczára az aránylag megszokottnál is kisebb légnomásnak a hordó előrészeről egy abroncs nagy robbajjal lepattant és Rátóti Sándort fején és mellén súlyosan megsebesítette. A többi abroncs sértetlen maradt. A baleset állítólag saját vigyázatlansága és mulasztása folytán történt, a mennyiben a szivattyúval nem oldalt, de szemközt kellett volna állani. A súlyosan sérültet dr. Steinfeld, és dr. Kassowitz orvosok kötözték be. A sérültet, a kórházban, hova több elvitték, Rehák vizsgálóbíró kihallgatta. Az orvosok véleménye szerint a sérülés igen súlyos. A vizsgálatot megindították, mely hivatva lesz kideríteni, kit terhel a mulasztás, nem-e a készülék primitívsege, rosszasága okozta-e a könnyen végzetessé válható szerencsétlenséget.

(Kitüntetés.) Nagy Lajos csendőrmestert a palánkai csendőrös parancsnokát szép kitüntetés érte. Ő felsége ugyanis becsülettel, hű és hosszu sikerrel dus szolgálatai elismerésül a korouás ezüst érdemkeresztrel jutalmazta meg.

(Verekedés.) Ezen állandó rovatunk ismét egy véres tettel szaporodott. Zsivánovits István szabósegéd múlt vasárnap este megleste Popovics Vlada nyomdászsegédet és annak fejére fabotjával több súlyos ütést mért, Popovics az ütések folytán összeesett, mikorra magához tért, Zsivánovits már eltűnt. Popovics, Zsivánovits ellen a rendőrségnél testi sértés miatt bűnvádi feljelentést tett. Az orvosi látletet szerint, a fején egy krajczárnagyságu folytonossági hiány van, körülötte pedig a hus megdagadt. Az orvos véleménye szerint a sebe 8 nap alatt be fog gyógyulni.

A közönség köréből:

(Levél a szerkesztőhöz).

Tekintetes Szerkesztő úr! B. lapjának legutóbbi száma egy bicikli elgázolásról ad számot és azt mondja, hogy a XX. (huszadik) század elején már mindenféle elgázoláshoz hozzá lehetünk szokva és a colportált hír bennünket hidegen hagy. Igaza van! A hir engem sem érdekel, ámátor az elserencsétlenült iránt őszinte és fájdalmas részvétet érzek. A kis riportba egy kegyetlen sajtóhiba csuszott, legalább hinni akarom, hogy a hiba sajtó hiba és nem akaratos, tudatos és célzatos cselekedet. Ugyanis a hircske a huszadik (XX.) századról beszél.

Tekintetes Szerkesztő úr! Apa vagyok, kinek eszméi és gyermekei vannak. Eszméimet magam szereztem, ellenben gyermekeimet megboldogult feleségem és a kor ismertették meg a jó neveléssel. Legkisebb leánykám, Ilona, ki igen okos és fölötté mód szerelmes, valósággal felbőszülve, furiaként rohant rám és orromra akasztotta a borzasztó hirt. „Apa, te a közönséges svindlernél is svindlerebb vagy, téged minden félig intelligens családi törvényszék kötél általi halálra ítélne. Olvasd! Te azt mondtad mindig, hogy mi e század gyermekei vagyunk. Hát meséld azt az öreg-apádnak. Azt el tudom hitetni az emberekkel, hogy tizenhétéves vagyok, de hogy 1 éves se volnék az ostobaság. Hisz már — XX. században élünk“. „Légy nyugodt gyermekem. Te még mindig a század gyermeke vagy. Ma még mindig a XIX. században élünk“.

Igen tisztelt Szerkesztő úr, legyen irgalmas és kegyelmes és rektifikálja a hirt. Az Istenre, családi boldogságomra kérem. Hiszem, tudom, sőt bizonyos vagyok benne, hogy Szerkesztő ur nekem fog igazat adni.

De ha egy kissé gondolkodunk a dolog fölött, nekem van igazam. Az időszámítás kezdőpontja Krisztus születésével jelölgetett meg. Lehetetlen, hogy Krisztus születése pillanatában már egy éves lett volna. 12 hónapot kellett végig élnie, hogy az egy évet betöltse. Az első század akkor fejeződött be, a mikor 99 év és 12 hó mulott el. Természetes tehát, hogy a tizenkilencedik század akkor ér véget, a mikor az 1899 év és 12 hó fog leperegni. A gyakorlati időszámítás fonálát nem 0-val, de 1-el jelölte meg és nem jelent egyebet mint a megkezdett évet. Az első század esztendő a gyakorlat szerint akkor ért véget, a mikor 101-et irtak, a tizenkilencedik század tehát a megkezdett 1900. évvel fog véget érni. Krisztus születésétől, vagy helyesen az időszámítás kezdőpontjától: 1899 évvel, 5 hónappal és a jelensorok hézhez viteléig eltelt napokkal távolodtunk.

Abban a tudatban, hogy Szerkesztő urat is sikerült a még létező XIX. századról meggyőzni, vagyok

Ujvidék, 1900. július hó. tisztelő hive
„CSALÁDOS APA“

(Hajótörött bácskálak.) A megyei, valamint a fővárosi lapok révén eléggé ismeretes azon mozgalom, mely ez év kora tavaszán megindult és amelynek eredményeképpen számos megyénkbeli faluból a németek pénze téve vagyonkájukat, kivándoroltak nagy Németországba, hogy megzabadjanak a bácskai „nyomoruságtól“. Kicsaltuk őket azon ígrettel,

hogy könnyű munkáért napi 6 korona nap-számot kapnak. A 6 korona 60 pfennigre (98 fillérre) zsudorodott és amikor reggelit, ebédet meg vacsorát kértek, kinevették őket, mint tehetetleneket és napjában egyszer adtak nekik enni. Nemsokára kis vagyonkájukat is felemésztették és konzulátusaink révén Liptó-Szt.-Miklósig utaztak a konzulátusok költségén, onnan pedig tolocz uton jutnak sirva vissza elhagyott falujukba. Egyhamar nem lesz kedvük a kivándorlásra.

(A szegedi kereskedelmi és iparkamara) 1900. évi június 15-én (pénteken) d. u. 4 és fél óraker Szegeden a kamarai székház termében ülést tart, melyben több a kereskedőket és iparosokat érdeklő ügy kerül tárgyalásra, a tárgysorozat nevezetesebb pontjai ezek: A kereskedelemügyi miniszter ur 19816. számú leirata a kamara 1889. évi zárszámadásának jóváhagyásáról. A kereskedelemügyi miniszter ur 27208. számú leirata a mezőgazdasági melléktermelés ügyében. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) A kereskedelmi miniszter ur 27009. számú leirata a vidéki központok iparfejlesztése ügyében. A kereskedelemügyi miniszter ur 29045. számú leirata a párisi utazási ösztöndíjak engedélyezéséről. (Ösztöndíj-bizottsági jelentéssel.) A kereskedelemügyi miniszter ur 32596. számú leirata a hazai ipar támogatása ügyében. Az aradi kamara átirata a tőkekamatadó helytelen kirovása ellen tett fölterjesztése pártolásáért. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) A miskolci kamara átirata a vasérc-kivitel megakadályozása végett tett fölterjesztése pártolásáért. (Az iparosztály javaslatával.) A győri kamara átirata a megrendelés-gyűjtési tilalom ügyében teendő fölterjesztésért. (Az iparosztály javaslatával.) A csantavér községben tervezett ipartestület alapszabályainak véleményezése. (Az iparosztály javaslatával.) Ujvidék város polgármesterének átirata a zálogházi kamatok ügyében. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) Ujvidék város kapitányi hivatalának átirata végeladási engedély véleményezéséről. (A kereskedelmi osztály jelentésével.) Az elnökség javaslata „A kisipar jövője“ pályakérdésre beérkezett pályamunkák megbirálása ügyében.

(Ipar-kiállítás Baján.) Mint értesülünk a bajai iparkiállítást vasárnap délelőtt nyitotta meg a védnöke, Schmausz Ede főispán. A kiállításon, mely a tanítónőképző-intézet épületében és udvarán van elhelyezve, több mint háromszáz iparos vesz részt. A földszinten huszonhat épület- és butor-asztalos, az udvaron épült három pavillonban pedig a gazdasági géptárgyak rendeztek kiállítást. A kocsigyártók vas- és fémiparosok, bőr-iparosok, szabók, szűksők, szappanosok szintén igen szép kiállításon mutatják be műveiket. De legérdekesebb talán az egész kiállításon a takácsok és műszövők pavillonja. Délben bankett volt, este pedig az iparos-ifjak színelőadást rendeztek.

(A kereskedelmi alkalmazottak III-ik országos kongresszusát) ez idén Pozsonyban tartja meg, melynek napirendje ez: 1. Elnöki megnyitó, tartja török-kanizsai Schulpe György. 2. Jelentés a II-ik orsz. kongresszus határozatainak végrehajtásáról és előterjesztés a nyugdíjügy tárgyában, Zerkowitz Emil. 3. Előterjesztés a vasárnapi munkaszünet tárgyában, török-kanizsai Schulpe György. 4. A kereskedelmi törvény módosítása, előadó Brudermann Adolf, a Temesvári Keresk. Egyesület vál. tagja. 5. A tanonc-ügy, előadó Márkus Gyula, a Temesvári Keresk. Alkalmazottak Egyesületének elnöke. 6. Előterjesztés a központi végrehajtó-bizottság megalakítása tárgyában, Schweiger Miksa, a Bpesti K. A. O. E. alelnöke. (A napirend 3-ik pontjával kapcsolatban tárgyalják az aradi kereskedők körének indítványát a záróra rendezése tárgyában.) Az országos értekezleten, kereskedelmi testületek képviselői és jóváhagyott alapszabályokkal bíró, rokon- és testvér-egyesületek igazolt megbízottjai vehetnek részt. A megbízottak legkésőbb 1900. július hó 15-éig, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete

elnökségéhez, Budapest, VI., Dalszínház-utca 1. — czimezve, ajánlott levélben kell bejelenteni. Az igazolási jegyeket, a kedvezményes vasuti utazásra szóló igazolással együtt, augusztus hó első napjaiban kapják meg a kongresszusi képviselők. Az elszállásolás részben magánházakban, részben fogadóknál történik.

Irodalom.

„Délkeleti Fürdőlapok“ czimen Oraviczán — a fürdőidény 4 havára (június—szeptemberig) terjedő — hirlap jelenik meg, szerkesztője Frank Zoltán.

A **„KERT“** f. évi június hó 1. száma a következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. Ráde: Az ugorkapalánt kurtitása. Zádor Gyula: A korai borsó után. H. L.: A burgonya elkorcsosodása. Gyümölcsészet. Stringfellow. Kunszt János: Két más mandola fa. Diszkertészet. Dr. Rodiczky Jenő: a kék lilomról. Mauthner Ödön: A Coreopsis. Tárca. K. Simó Ferenc: A virágok erdője. Méhészet. Binder: A mézes boxe-ekről. Közérről és távolról. Mauthner Alfréd: A párisi 2-ik időleges virágkiállítás. Lugas. A viharágyuk lövőtaktikája. Suschnig Gusztáv: Szolgálat a viharágyuk körül. Faiskola. Z. Gy.: A nyári metszés. Baromfiak. Zádor Gyula: A baromfiak két ellenségéről. Gép- és eszköztár. Kertészkes kiváltható pengékkal. Világzemle. Hírek: A magyar kir. földtani intézet muzeuma. — A királyné virágai. — A király szőlője. — Méhészek öröme. — Jégverés. — A szederfacsometék termelése. — Szőlőkaró-küldemények díjkezdménye. Apró szakközlemények: Az egres és ribizkebokrok megtámasztása. — Hamu mint kerti trágya. — A rablás ellen. — Cobaea Scandens. — Podvás retek. — Küzdelem a hangyákkal. — Árnyékban díszlő növények. — Kármentő a locsolásnál. — A Hidrangea. — Burgonya-termelés. — A peronóspora. Szerkesztői tüzenetek. Ugorkapalánt kurtitása. Iris. Coreopsis. Boxes. Boxszesekkel felszerelt ládika. Nagy keret, kitöltve boxszesekkel. Földmivesek által kezelt Greinitz-féle viharágyu működésben. Kertészkes kiváltható pengékkal.

A **„Zenélő Magyarország“** zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XI-dik füzeté a következő szép zenemű újdonságokat közli: Doda-Borbély Sándor „Szabad a madárnak“ magyar dalt. II. Hartl Henrik „Tűzoltó indulót“. III. Bogdán J. „Málnásfürdői emlék“ keringőt.

Ily gazdag tartalommal jelenik meg a „Zenélő Magyarország“ minden egyes füzeté. Évenként 24 füzet minden füzet 10—10 oldal hangjegy tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerű újdonságokból összeállítva jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 242 oldal tartalomra 8 korona, félévre 120 oldal tartalomra 4 korona, Előfizetheti a most folyó II évnegyedre a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zenemű-kiadóhivatalában Budapesten, VI. ker. Csengery-utca 62. a. honnan megismerésre mutatványszám füzetet ingyen és bérmentve küldenek.

Gazdasszonykodás. Ha asszonyaink egymás közt vannak, a cselédügyön kívül állandó téma a gurmandéria is. Mert hiába, a jó konyha minden gazdasszonynak egyik büszkesége és mindig iparkodnak egymástól eltanulni, kikérdezni, hogy ezt vagy amazt az ételt miként készítik. Ezekre a kérdésekre ad feleletet három könyv, melyeket Erzsi néni, a kitűnő hírnévnek örvendő írónő-társunk szakavatottsággal szerkesztett meg. Az egyik „Hogy kell befőzni?“ a befőttök összes neveit tárgyalja. A másik „Hal- és vadfélék készítése“, és a harmadik: a „Tészták Könyve“, mely az összes főtt és sült tészták készítésével ismerteti meg. Mind a három könyv több kiadást ért már és ára mindegyiknek díszkötésben csak 1 frt. A könyvek mindegyike külön is kapható. Megrendelhetők Lévai Mór könyvkiadóhivatalában Budapesten, IV. Egyetem-utca 1. sz.

A tanév vége közeledik, a tanárok és tanítványok, de a szülők és kíváncsian lesik az eredményt, mely az egész év kitaró tevékenységét fogja visszatükröztetni. Régi jó szokás, hogy a tanítványokat úgy egyes tanügybarátokat, valamint az érdekelt szülők is szorgalmuk jutalmazásul megfelelő könyvekkel szokták megajándékozni. E részben a legnehezebb kérdés mindig az volt, hogy a serdülő lányoknak és a felnőtt ifjaknak mit adjunk a kezükbe. Két könyv jelent meg a múlt év folyamán a könyvpiacra, melyek mindegyike e czélnak szolgál. Az egyik Smiles S.: Élet és Munka című angolból fordított műve, melynél különbet a felnőtt ifjak kezébe adni nem lehet. Az ifjuság bibliájának lehetne e művet nevezni. A fordítást Dáni Ede főgm. tanár végezte. Ára a 30 ives kötetnek csak 1 frt. — A másik ajándékre alkalmas mű Dáni Edétől való. Fiatal, serdülő leányoknak van szánva, czime: „Gondolatok”. Elmékedések foglalja, mely a leányok gondolatvilágát nemesíteni van hivatva. Gyönyörű négy aquarell kép díszíti az egyes fejezeteket. Diszes bekötésben arany metszéssel ára csak 1 frt 60 kr. Mindkettő Lévai Mór. kiadóhivatalában jelent meg és kapható Budapesten, IV. Egyetem-utca 1. sz.

Állattenyésztésünk emelése közgazdaságunk fokozásához nagy mérvben hozzájárul. A gazdasági haszonállatok tenyésztése majdnem egyenrangú jelentőségű az életmű produkálásával. Minden eszközt fel kell hát használni a gazdaközönségnek arra, hogy állatállományát legalább is megtartsa, de sőt fokozza. Ha állatállományunkat betegségek fenyegetik, ne csüggedjünk, de azonnal szakavatott állatorvoshoz folyamodjunk, a míg a baj el nem harapódzik. Hogy a beteg állatok baját idejekorán felismerhessük, szakmunkákat olvassunk, mert csak elméleti előkészítéssel válik a gyakorlat hasznunkra. Nagy szolgálatot tett e részben Bornemissza Zoltán okleveles állatorvos „Gazdasági Állatgyógyászat” című munkájával, mely három kiadást ért el. Bornemissza állatgyógyászata kizárólag az állattenyésztő gazdaközönség számára van megírva és kitűnően bizonyult a gazdaközönség kezében. Jó lélekkel ajánljuk e művet gazdaközönségünk figyelmébe. Ára a vasos kötetnek csak két forint és megrendelhető: Lévai Mór kiadóhivatalában Budapesten, IV. Egyetem-utca 1.

Közgazdaság.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A lefolyt héten uralgott esőzések miatt a muharmag volt a legkeresettebb czikk. Megbízható magból azonban igen csekély készletek vannak csak, míg ellenben gyöngén csirázó muharmagot a vidékkel nagyobb tételekben ajánlottak ugyan, de ügyet ezen árura nem vetett senki sem,

Tarlórépa iránt máris mutatkozik érdeklődés.

Zöldtakarmánynak valók magvai még fojton jó keresletre találnak. Az árak a múlt hetiek maradtak.

Luczerna magból szintén adatott még el valamelyes.

Kiadó laptulajdonos:

Dr. Nemes Sándor

Nyilt-tér.*

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecesmőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári óvszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt mert dús szénsav-tartalmánál fogva, specifeu óvszer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecesmőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos belbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és b. séges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és belhurutot gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lazas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, húgyhajtó és a szomjat esillapító hatásánál fogva.

—|| Kedvelt borvíz. ||—

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

ÉDESKUTY L.

és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V. Erzsébet-tér 8. sz.

Főraktár Ujvidék és környeke részére

Wagner Testvereknél

UJVIDÉKEN

— a legolcsóbb árakban. —

Kapható minden gyógytár, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

* Az ezen rovat alatti közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Nyári menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

	enélj vonat		személy vonat		Vegyes vonat		Gyó s vonat		Vegyes vonat	
	o	p	o	p	o	p	o	p	o	p
Budapest ind	10 20		7 35				2 40			
Szabadka erk	4 05		12 33				5 47			
" ind	5 40		1 22		4 —		5 56			
Hegyves Feketeh. erk	6 57		2 42		5 42		6 42			
" ind	7 02		2 44		5 46		6 42			
Verbász erk	7 17		3 —		6 05		6 55			
" ind	7 22		3 05				6 56			
Ujvidék erk	8 29		4 06				7 41			
" ind	8 35		4 14				7 48		1 10	
India erk	9 12		5 22				8 34		2 29	
Zimony erk	10 51		6 31				9 20			
" ind	11 12		6 55				9 35			
Belgrád erk	11 22		7 05				9 45			
Belgrád ind	4 15		7 55				5 32			
Zimony erk	4 28		8 03				5 40			
" ind	4 58		8 37				6 11			
India ind	6 15		9 43				6 57		6 —	
Ujvidék erk	7 31		10 45				7 43		7 22	
" ind	7 51		10 52				7 50			
Verbász erk	8 56		11 45				8 32			
" ind	9 01		11 48		5 30		8 33			
Hegyves Feketeh. erk	9 19		12 05		5 51		8 45			
" ind	9 22		12 06		5 54		8 46			
Szabadka erk	10 48		1 21		7 37		9 34			
" ind	11 50		1 57				9 46			
Budapest erk	7 05		6 40				1 05			
Hegyves Feketeh. ind	5 56		1 00		7 33		oste.			
Kula	9 44				8 01					
Torzsa	10 14				8 27					
Palánka	11 58				9 55					
Palánka ind	5 54		reggel		3 16		d. u.			
Torzsa	6 47				5 19					
Kula	7 11				5 54					
Hegyves Feketeh.	7 31				6 28		oste			
Palánka ind	3 26		d. u.		Gajdobra ind		9 28		este	
Gajdobra erk	3 58				Palánka erk		9 55			

A dupla fekete vonalak éjjeli időt jeleznek.

Első cs. és kir. szab. Duna-Gőzhajózási-Társaság.

A SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ HAJÓK

NYARI MENETRENDJE.

Ujvidékről—Budapestre:

Hétfőn, csütörtökön és szombaton
d. e. 11 óra 20 perczkor.

Ujvidékről Zimony, Belgrád és Orsovára:

Szerdán, pénteken és vasárnapon
este 6 óra 40 perczkor.

Ujvidékről Zalánkemény, Títelre:

Szerdán, pénteken és vasárnapon
este 6 óra 40 perczkor.

Érvényes az 1900. évi május hó 1-től.

UJVIDÉK, 1900. április havában.

Az ügynökség.

Hirdetések.

1335. 1900.
végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírószág 1898. évi V. 1852, Sp. II. 815. s 816. számú végzése következtében Alexander János és Kovacev Izsák javára Hajduk János s Fábán Imre temerini lakosok ellen 570 kor., 200 kor. s 1080 kor. s jár. erejéig 1898 évi október hó 11 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3000 korra becsült gözcseplő-gép — a felek közös kérelmekre nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírószág 1900. évi V. 832/19. számú végzése folytán és bíróilag már megállapított költségek erejéig Temerinben a helyszínen leendő eszközésére 1900. évi június hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1900. évi május hó 31-én.

Basch Sándor

kir. bír. végrehajtó.